

Posudek oponenta k diplomové práci Bc. Jany Sýkorové na téma – Odvolací řízení

Úvodem je třeba konstatovat, že jde již o druhou práci diplomantky, neboť první práce, která byla vypracována na stejné téma, tedy – odvolací řízení, nebyla diplomantkou obhájena a bylo uloženo práci přepracovat. Diplomantka si pro zpracování své práce vybrala téma nepochybně zajímavé a relativně často diskutované, které bylo vypsáno katedrou trestního práva. Při práci zvolila metodu kompilace i komparace s tím, že práce je rozdělena celkem do sedmi kapitol, které na sebe vcelku logicky navazují, byť v některých kapitolách, jak to bude níže uvedeno, se diplomantka zabývá tématy, která přímo nesouvisí s odvolacím řízením a týkají se obecně opravných prostředků. Pokud jde o rozsah použité literatury, ten je třeba hodnotit v podstatě jako dostačující a oproti původní práci je možno pozitivně hodnotit použitou judikaturu.

S první kapitolou, která se týká historie odvolacího řízení, se diplomantka vcelku dobře vypořádala, odstranila chybu, kterou měla v závěru této kapitoly v předchozí práci, ovšem zmínka o tzv. velké novele trestního řádu mohla být v této kapitole poněkud obsáhlejší.

V kapitole č. 2, která je nazvána Systém opravných prostředků v českém trestním řízení, se ovšem autorka zabývá od strany 8 do strany 14 nikoliv systémem opravných prostředků, ale subjekty, stádii a principy a systém pak rozebírá až ve druhé části této kapitoly. Dochází zde opět k určitému formálnímu pochybení v tom smyslu, že ačkoliv to bylo diplomantce již při minulých pracích vytýkáno, znovu používá v textu zkratku „OČTŘ“. V části 2.2, která je nazvána jako Principy opravného řízení, se některými principy autorka zabývá, avšak vzhledem k tomu, že se jim pak věnuje později v kapitole čtvrté, se zdá být tato část nadbytečná.

V části 2.2.1, kde autorka rozebírá revizní princip, by bylo vhodné vysvětlit, jaký je rozdíl mezi „částečným revizním principem“, který je podle autorky u stížností, a „principem vymezeného přezkoumávání“, který je podle autorky např. i u obnovy řízení. Diplomantka by také při ústní obhajobě měla uvést, z jakého ustanovení trestního řádu vyplývá, že u stížnosti platí kasační princip.

Ne úplně přesné vyjádření pak diplomantka používá v části 2.2.5, kdy se zabývá zásadou zákazu reformace in peius, když z textu opět není zcela jasné, pro koho vlastně tato zásada platí, neboť zde např. uvádí „podán oprávněnou osobou“. Bylo by také vhodné, aby blíže autorka vysvětlila, proč tento princip neplatí u odporu. Právě pokud se diplomantka zabývá odporem jako dalším řádným opravným prostředkem, tak zde je výklad velmi stručný a naopak zbytečně obsáhlý je potom výklad o stížnosti, stejně jako výklad o mimořádných opravných prostředcích.

Ve třetí kapitole, kterou nazvala diplomantka – Základní zásady odvolacího řízení, je úvodem konstatováno, že se bude autorka zabývat výlučně těmi zásadami, které jsou typické pro odvolací řízení. Přitom ovšem autorka v kapitolách 3.1, 3.3, 3.4, ale i v dalších se zabývá zásadami, kde by jistě měla vysvětlit, proč právě tyto také považuje za typické pro odvolací řízení. Tuto kapitolu je třeba tedy hodnotit spíše negativně, neboť mohla být klidně pojata do kapitoly následující, tedy čtvrté, ale především proto, že je skutečně velkou otázkou, zda vyjmenované zásady jsou typické právě pro odvolací řízení.

Ve čtvrté kapitole, která je nazvána – Charakteristika odvolání, se autorka nejprve zabývá specifickými principy odvolacího řízení, byť se o nich zmiňuje, jak bylo již konstatováno, v části 2.2. Na str. 32 je nepřilíš vhodná formulace, když autorka uvádí, že i u kasačního principu je „výhoda ze zřetele rychlosti řízení“. Je třeba ovšem zdůraznit, že právě výhody a nevýhody apelačního či kasačního principu jsou opět, stejně jako v předchozí práci nedostatečně vysvětleny a autorka by se měla vyjádřit k tomu, jaká je hlavní nevýhoda apelačního principu. Nevhodná je také formulace na str. 35, kde při citaci jistého autora uvádí diplomantka výraz „doktor“. Při ústní obhajobě by v této souvislosti mohla diplomantka také blíže vysvětlit, jak rozumí uváděnému příkladu.

Stejně tak by mohla vysvětlit to, zda existují vojenské soudy a pokud ne, proč tento pojem zůstal v ustanovení § 252 trestního řádu.

Stěžejní kapitolou je kapitola pátá nazvaná – Odvolací řízení de lege lata. I zde je možno vysledovat některé nejasné formulace jako např. že „podat odvolání mohou strany trestního řízení, ale i osoby vymezené v ustanovení § 246 odst.1 trestního řádu“. Obdobně nejasná formulace je také na str. 40, kde diplomantka mj. uvádí „vady mohou být nesprávné, nejasné ...“. Při ústní obhajobě by k této části měla diplomantka uvést, z čeho lze konkrétně vyvodit, že u nedodržení lhůty k odstranění vad odvolání lze použít analogii k ustanovení § 61 trestního řádu.

Jinak je ovšem tato kapitola zpracována vcelku na dobré úrovni, rozhodně kvalitněji než v předchozí práci a ocenit lze i použití několika judikátů.

V šesté části, která se týká komparace s právní úpravou na Slovensku, by diplomantka mohla blíže vysvětlit u mimořádných opravných prostředků, když už se jimi zabývá, rozdíl mezi stížností pro porušení zákona, která je v naší právní úpravě, a tzv. „zrušením pravomocného rozhodnutí v přípravném řízení“. Blížší vysvětlení by si zasluhovalo ustanovení § 48 odst.1 trestního řádu, který je platný na Slovensku, stejně jako výhody a případně nevýhody patnáctidenní lhůty k podání odvolání, včetně toho, zda podle slovenského řádu lze vést odvolací řízení i za situace, že např. obviněný nemá doručen rozsudek.

V části 6.2.2 písmeno c, kde je nadpis „Příslušnost“, se ovšem nejprve autorka v textu zabývá revizním principem a navíc není jasné, v čem spatřuje odlišnost od naší právní úpravy. Pokud se pak v této části zabývá autorka také jednotlivými orgány činnými v trestním řízení, měla by zdůraznit jinou roli Nejvyššího soudu, nikoliv jen soudu krajského, jak to v práci uvádí. Navíc poslední věta v této části, tedy u písmena „c“ není dostatečně srozumitelná.

Dále by diplomantka při ústní obhajobě mohla vysvětlit, pokud se zabývá ustanovením § 371 odst.1 trestního řádu Slovenské republiky, a to s ohledem na vázanost soudu rozsahem podaného odvolání, zda u nás platí obdobné ustanovení nebo nikoliv.

Pokud se při této komparaci zabývá autorka principem zákazu reformace in peius, opět je zde nepřesné vyjádření, když v prvním odstavci pod písmenem c na str. 62 neuvádí výslovně, že ve prospěch obžalovaného může podat odvolání i státní zástupce. Celkově je třeba k této kapitole uvést, že autorka zde zbytečně uvádí několik principů, kde úprava není vůbec rozdílná, a nadbytečně znovu cituje úpravu v České republice, která byla diplomantkou již rozebrána v předchozích částech práce.

Tato kapitola je zakončena rozбором apelačného a kasačného princípu a ačkoliv již v minulé práci bylo autorce vytýkáno, že se těmito princípy zabývala nedostatečně, tak tuto výtku je nutno zopakovať, neboť především rozbor princípu kasace je rozhodně neúplný a nedostatečný, když na str. 63 dole autorka v podstatě jen cituje čísla jednotlivých paragrafů, tak jak je tento princíp na Slovensku upraven, aniž by se problematikou blíže zabývala.

V sedmé závěrečné kapitole – Úvahy de lege ferenda řeší v podstatě autorka tři problémy. Nejprve správně zdůrazňuje možnost změny lhůty k podání odvolání, ale to, z čeho vychází při tvrzení, že na Slovensku jsou podaná odvolání kvalitnější, není jasné, stejně jako není jasné to, jaké konkrétní průtahy by se odstranily a jak tyto průtahy vznikají. Není také zcela jasný názor diplomantky na to, zda při zavedení patnáctidenní lhůty k podání odvolání by tato lhůta měla běžet od oznámení, tak jako je to upraveno na Slovensku, nebo od doručení.

Pokud se zabývá diplomantka v těchto úvahách de lege ferenda opět otázkou apelace a kasace, uvádí, že rekonifikace trestního řádu by měla ještě posílit apelaci, avšak neuvádí, v jakém směru by mělo dojít k posílení tohoto princípu, ani neuvádí, podle čeho usuzuje, že v současné době je zřejmě v důsledku tohoto princípu „poměrně zdlouhavé odvolací řízení“. Pokud jde o úvahy, které se týkají ustanovení § 253 odst.1 trestního řádu s tím, že podle tohoto ustanovení by měl rozhodovat soud prvního stupně, tak již při předchozí práci bylo autorce vytýkáno nerozvedení této myšlenky s poukazem na ústavní princípy. Pokud odkazuje pak autorka na názor v odborné literatuře, tak vlastně vychází z toho, že proti rozhodnutí soudu prvního stupně podle § 253 odst.1 trestního řádu by byla přípustná stížnost, z čehož by se ovšem podávalo, že takový postup by žádný efekt nepřinesl, naopak by došlo k prodloužení řízení. Proto by se k tomuto problému měla autorka znovu postavit a vysvětlit svůj záměr.

Ve třetí části této kapitoly se pak objevuje zcela chybná úvaha diplomantky, neboť už dnes je nepochybně právem a nikoliv povinností účast obviněného při veřejném zasedání o odvolání, takže to, co je v této části práce uváděno, svědčí o neznalosti úpravy. I tuto problematiku by tedy diplomantka měla při ústní obhajobě řádně vysvětlit a poté uvést, v čem by mělo při rekonifikaci trestního řízení dojít ke změně. V té souvislosti by se mohla zabývat i otázkou přítomnosti mladistvých obžalovaných při odvolacím řízení.

Konečně je třeba bohužel vytknout i to, co uvádí autorka v samém závěru této kapitoly, a to poslední větu na str. 67, která je zcela nesrozumitelná.

Závěrem lze tedy k diplomové práci uvést, že oproti původní práci se sice autorka oprostila od většiny nepřesných a nejasných vyjádření a také napravila některá flagrantní pochybení. Pozitivně je možné také hodnotit použití judikatury, ovšem i tak práce zůstala jednak výrazně popisnou, ale především i dosti povrchní, když řadu otázek diplomantka nezodpověděla přesným a vyčerpávajícím způsobem, tak jak to vyplývá z výtek uvedených v předchozích částech tohoto posudku.

Pokud tedy autorka při ústní obhajobě zodpoví správně otázky naznačené u jednotlivých kapitol, a to tak, aby bylo zřejmé, že zadané problematice skutečně rozumí, bude možno práci hodnotit stupněm dobře.

V Plzni dne 14.8.2013

JUDr. Eduard Wipplinger